

PIOTR MYŚLAKOWSKI

NOWE ODKRYCIA GENEALOGICZNE
DOTYCZĄCE DZIADKÓW FRYDERYKA CHOPINA

Dzięki wieloletnim badaniom archiwalnym przeprowadzonym przez Piotra Myślakowskiego i Andrzeja Sikorskiego, wiedza o losach polskich dziadków Fryderyka Chopina została znacznie wzbogacona. Badania te doprowadziły do odtworzenia ich wspólnego życia na Kujawach, mniej więcej w latach 1760–1805, omówionego w książce *Fryderyk Chopin. Korzenie* (Warszawa 2009). Pozostawały jednak do odnalezienia dane metrykalne informujące na przykład o imionach rodziców, miejscach urodzenia itp. Nie były dotąd znane metryki Antoniny z domu Kołomińskiej, nie wiadomo było, z których Krzyżanowskich pochodził Jakub, jej mąż.

Z odnalezionego już dużo wcześniej aktu zgonu Jakuba (Świętosławice, 1805) wynikało, że pozostawił wdowę, Antoninę i dwie córki, Mariannę i Justynę. Wiadomo, że Justyna pół roku później wyszła za mąż w Brochowie za Mikołaja Chopina. Było więc oczywiste, że matkę wdowę zabrała do siebie starsza córka, Marianna Bielska. Nie było wiadomo dokąd. Zagadkę tę wyjaśnił niedawno odnaleziony akt zgonu Marianny Bielskiej (1 VIII 1811) oraz akt zgonu Antoniny Krzyżanowskiej (13 VI 1812). Oba zgony nastąpiły we wsi Żdzenice w gminie Malanów koło Turku. Zgony zgłosił szlachcic Leon Bielski, mąż i zięć zmarłych kobiet, określony jako „komornik”. Można się domyślać, że dzierżawił jakieś gospodarstwo rolne, a jego status społeczno-majątkowy nie był wysoki. O ile podany w akcie wiek zmarłej Marianny (32 lata) w zasadzie zgadza się z jej rokiem urodzenia (1780), o tyle wiek zmarłej teściowej Antoniny (78 lat) wskazywałby na jej urodzenie w roku 1734. Tymczasem kolejne znalezisko – jej akt urodzenia z Sannik, podaje rok 1743, czyli 9 lat mniej. Być może zięć po śmierci Marianny nie miał kogo spytać o dokładny wiek staruszki teściowej.

W akcie urodzenia Antoniny (1 V 1743) wpisane są imiona jej rodziców: szlachcica Macieja Kołomińskiego i jego żony, Barbary. Miejscem urodzenia są „Sanniki-Wójtostwo”. Sanniki to miejscowość znana później z pobytu młodego Chopina w pałacu Pruszków w 1828 roku, jednak oba fakty nie mogą mieć nic wspólnego, gdyż Pruszkowicze stali się właścicielami tych dóbr dużo później niż w roku 1743. Adres „Wójtostwo” sugeruje jednak, że ojciec Antoniny dzierżawił folwark, przynależący do funkcji wójta tej wsi. Było to

zjawisko powszechne dla drobnej szlachty, nieposiadającej własnych dóbr ziemskich. Dzierżawili oni co kilka lat inny folwark i utrzymywali siebie i rodzinę z gospodarowania na własny rachunek, płacąc roczną kwotę dzierżawy właścicielowi dóbr.

Ostatnim z nowych znalezisk metrykalnych jest akt małżeństwa Antoniny Kołomińskiej z Jakubem Krzyżanowskim. Miało to miejsce w Żukczynku w parafii Kłodawa koło Tczewa w 1771 roku. Nie ma całkowitej pewności, że akt dotyczy dziadków Chopina, nie podaje bowiem ani imion rodziców nowożeńców, ani ich wieku, ani miejsc urodzenia. Przed badaczami stoją więc dalsze poszukiwania, które pozwoliłyby potwierdzić to ostatnie znalezisko i wy tłumaczyć obecność dziadków Chopina koło Gdańska, podczas gdy w latach wcześniejszych obecność Jakuba pod Izbicą Kujawską została już potwierdzona poprzednimi badaniami.

Do tekstu dołączono reprodukcje następujących dokumentów:

– akt zgonu Marianny Bielskiej z 1 sierpnia 1811 roku, Żdzenie (parafia Malanów). Zespół 54/782/0. Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Malanów (powiat Turek), sygn. 15, s. 10 (nr 27). Archiwum Państwowe w Poznaniu, Oddział w Koninie;

– akt zgonu Antoniny Krzyżanowskiej z 13 czerwca 1812 roku, Żdzenie (parafia Malanów). Zespół 54/782/0. Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej Malanów (powiat Turek), sygn. 18, s. 18 (nr 35). Archiwum Państwowe w Poznaniu, Oddział w Koninie;

– akt chrztu Antoniny Kołomińskiej z 1 maja 1743 roku, Sanniki Wójtostwo (parafia Sanniki). Akta stanu cywilnego Parafii Rzymskokatolickiej w Sannikach. Zespół 514/153/0. Archiwum Diecezjalne w Płocku;

- akt małżeństwa Jakuba Krzyżanowskiego i Antoniny Kołomińskiej z 19 sierpnia 1771 roku, Żukczynek Mały (parafia Kłodawa Gdańska). Księga małżeństw, par. Kłodawa, rok 1771. Archiwum Archidiecezji Gdańskiej.